

SMILTENES NOVADA DOME

Reģ.Nr.90009067337, Dārza iela 3, Smiltene, Smiltenes novads, LV-4729
tālr.: 64774844, fakss: 64707583, e-pasts: dome@smiltene.lv

LĒMUMS

Smiltenē

2019.gada 30.oktobrī

Nr. 662
(protokols Nr.13., 1.§.)

Par saistošo noteikumu projekta “Par palīdzību bārenim un bez vecāku gādības palikušam bērnam pēc pilngadības sasniegšanas Smiltenes novadā” apstiprināšanu

Smiltenes novada domes saistošo noteikumu “Par palīdzību bārenim un bez vecāku gādības palikušam bērnam pēc pilngadības sasniegšanas Smiltenes novadā” projekts ir izstrādāts ar mērķi uzlabot minētajai personu grupai sniegto materiālo atbalstu, kas atbilstu augstāka juridiskā spēka normatīvajiem aktiem. Jauno saistošo noteikumu projektā ir ietverts gan Ministru kabineta noteikumos paredzētais materiālais atbalsts, kas pašvaldībai jāsniedz bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem, gan pašvaldības palīdzība, kas šajā jomā tiek sniegta pēc pašvaldības iniciatīvas. Bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem pašvaldībā pieejamais materiālais atbalsts ir apvienots vienos saistošajos noteikumos, būtiski atvieglojot nepieciešamās informācijas iegūšanas iespējas.

Sobrīd Smiltenes novada pašvaldības nodrošināto materiālo atbalstu bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem, to apmērus un saņemšanas nosacījumus nosaka 2016.gada 27.janvāra saistošie noteikumi Nr.1/16 “Par dzīvokļa pabalstu bārenim un bērnam, kurš palicis bez vecāku gādības” un 2017.gada 25.oktobra saistošie noteikumi Nr.14/17 “Par sociālās palīdzības pabalstiem Smiltenes novadā”. Ievērojot Labklājības ministrijas un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas izstrādātās vadlīnijas par pašvaldības nodrošināto atbalstu bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem, ir izstrādāti jauni saistošie noteikumi. Minētais noteikumu projekts pamatojas uz sekojošiem normatīvajiem aktiem.

Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 35.panta trešo daļu, ja ir apmierināts pamatots pašvaldības iedzīvotāju pieprasījums pēc pabalsta garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai un dzīvokļa pabalsta, pašvaldība, izvērtējot ģimenes (personas) ienākumus, ir tiesīga no pašvaldības pamatbudžeta izmaksāt arī citus pabalstus ģimenes (personas) pamatvajadzību apmierināšanai. Savukārt šā panta trešajā daļā minēto pabalstu veidu, apmēru, izmaksas kārtību un personas, kuras ir tiesīgas saņemt šos pabalstus, reglamentē pašvaldības saistošajos noteikumos.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 12.panta ceturtā daļa noteic, ka katram bārenim un bez vecāku gādības palikušam bērnam valsts un pašvaldība nodrošina Ministru kabineta noteiktās sociālās garantijas. Minētā likuma 43.pants, kas noteic palīdzības sniegšanu pēc ārpusģimenes aprūpes izbeigšanās, reglamentē, ka, izbeidzoties aizbildnībai, beidzoties bērna aprūpei audžuģimenē vai bērnu aprūpes iestādē, pašvaldība atbilstoši likumam “Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā” nodrošina bāreni vai bērnu, kurš bija atstāts bez vecāku gādības, ar dzīvojamo platību un saskaņā ar Ministru kabineta noteiktajām sociālajām garantijām sniedz citu palīdzību arī pēc 18 gadu vecuma sasniegšanas. Saskaņā ar norādītā panta otro daļu, tiesības uz neizmantotajām sociālajām garantijām personai saglabājas ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai.

Ministru kabineta 2005.gada 15.novembra noteikumu Nr.857 “Noteikumi par sociālajām garantijām bārenim un bez vecāku gādības palikušam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās” 27.punkts noteic, ka pašvaldība, kuras bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par bērna ārpusģimenes aprūpi, pēc ārpusģimenes aprūpes izbeigšanās audžuģimenē vai pie aizbildņa pilngadību sasniegušajam bērnam izmaksā naudas līdzekļus patstāvīgas dzīves uzsākšanai, kuru apmērs nav mazāks par divu sociālā nodrošinājuma pabalstu apmēru.

Minēto noteikumu 30.punkts noteic, ka pašvaldība, kuras bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par bērna ārpusģimenes aprūpi, pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās pilngadību sasniegušajam

bērnām piešķir vienreizēju pabalstu sadzīves priekšmetu un mīkstā inventāra iegādei. Minētā pabalsta apmērs nedrīkst būt mazāks par 249,71 *euro*. Tā ir puse no summas, kas nepieciešama, lai aprīkotu mājokli ar nepieciešamo sadzīves priekšmetu un mīkstā inventāra minimumu patstāvīgas dzīves uzsākšanai. Pabalstu atļauts izsniegt arī sadzīves priekšmetu un mīkstā inventāra veidā.

Minēto noteikumu 31.punkts noteic, ja pilngadību sasniegušais bērns mācās vispārējās vai profesionālās izglītības iestādē, kas ir tiesīga izsniegt valsts atzītus vispārējās izglītības vai valsts atzītus profesionālo izglītību un profesionālo kvalifikāciju apliecinājošus dokumentus, un saskaņā ar izglītības jomu regulējošajos normatīvajos aktos noteikto kārtību sekmīgi apgūst izglītības programmu, pašvaldība, kuras bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par bērna ārpusģimenes aprūpi, viņam izmaksā pabalstu ikmēneša izdevumiem, kas nav mazāks par valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēru.

Minēto noteikumu 31.¹ punkts noteic, ja pilngadību sasniegušais bērns studē augstskolā vai koledžā, kas ir tiesīga izsniegt valsts atzītus diplomus, un saskaņā ar studiju procesu regulējošajos normatīvajos aktos noteikto kārtību sekmīgi apgūst studiju programmu, pašvaldība, kuras bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par bērna ārpusģimenes aprūpi, viņam izmaksā pabalstu ikmēneša izdevumiem, kas nav mazāks par valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēru. Pabalsta izmaksu aptur studiju pārtraukuma laikā un to atjauno, ja studijas tiek atsāktas. Par studiju pārtraukšanu studiju procesu regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pilngadību sasniegušajam bērnam ir pienākums nekavējoties informēt pašvaldību, kura izmaksā pabalstu ikmēneša izdevumiem.

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 25.² panta, kas regulē dzīvokļa pabalstu bez vecāku gādības palikušam bērnam, pirmā daļa noteic, ka pašvaldība domes saistošajos noteikumos paredzētajā kārtībā maksā dzīvokļa pabalstu bez vecāku gādības palikušam bērnam no dienas, kad bērns sasniedz pilngadību, līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai. Dzīvokļa pabalstu bez vecāku gādības palikušam bērnam pašvaldība maksā, pamatojoties uz bērna iesniegumu. Minētā likuma otrā daļa noteic, ka dzīvokļa pabalstu bez vecāku gādības palikušam bērnam piešķir šādu ar dzīvojamās telpas lietošanu saistītu izdevumu segšanai: 1) izdevumiem par dzīvojamās telpas lietošanu (īres maksa, nepieciešamie izdevumi par obligāti veicamajām pārvaldīšanas darbībām); 2) izdevumiem par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvojamās telpas lietošanu (siltumenerģija apkures un karstā ūdens nodrošināšanai, elektroenerģija, patērētais ūdens, dabasgāze, kanalizācijas vai asenizācijas nodrošināšana, sadzīves atkritumu apsaimniekošana), ja tie nav ietverti īres maksā vai nepieciešamajos izdevumos par obligāti veicamajām pārvaldīšanas darbībām. Minētā panta trešā daļa noteic, ka bez vecāku gādības palicis bērns nav tiesīgs vienlaikus saņemt gan dzīvokļa pabalstu bez vecāku gādības palikušam bērnam, gan šā likuma 3. panta 1., 2. un 5. punktā paredzēto palīdzību. Piektā daļa noteic, ka pašvaldība domes saistošajos noteikumos paredz kārtību, kādā aprēķināms un izmaksājams dzīvokļa pabalsts bez vecāku gādības palikušam bērnam. Savukārt sestā daļa noteic, ka bez vecāku gādības palikušam bērnam, informējot pašvaldību, kuras bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par ārpusģimenes aprūpi, ir tiesības saņemt dzīvokļa pabalstu bez vecāku gādības palikušam bērnam par mājokli jebkurā administratīvajā teritorijā Latvijas Republikā.

Ievērojot norādīto, ir noteikti jauni materiālā atbalsta veidi, un tieši, pabalsts mācību līdzekļu iegādei, uzsākot mācību gadu; pabalsts remontmateriālu iegādei, ja piešķirta dzīvojamā platība Smiltenes novada administratīvajā teritorijā par palīdzību dzīvokļa jautājuma risināšanā noteiktajā kārtībā, bet tajā nepieciešams veikt kosmētisku remontu, kā arī pabalsts pilngadību sasnieguša bāreņa integrēšanai sabiedrībā. Saistošie noteikumi nosaka materiālā atbalsta veidus, to apmēru un saņemšanas kārtību, nedublējot Ministru kabineta noteikumos par materiālo atbalstu bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem ietverto regulējumu. Ieviestās izmaiņas saistošo noteikumu tiesiskajā regulējumā pilnveidos atbalsta sistēmu pilngadību sasniegušajiem jauniešiem, paredzot nepieciešamo finansējumu un pakalpojumus, lai saņemtu visas normatīvajos aktos paredzētās sociālās garantijas atbilstoši mērķim.

Būtiski, ka atsevišķiem pabalstu veidiem ir palielināti minimāli noteiktie atbalsta apmēri, ņemot vērā pašreizējos ekonomiskos apstākļus un tirgus cenas valstī, kā arī, lai sasniegtu atbilstošu atbalstu, nodrošinot [sociālās garantijas bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās](#). Palielināts vienreizējs pabalsts patstāvīgas dzīves uzsākšanai no 128,06 *euro* uz 250,00 *euro* un vienreizējs pabalsts sadzīves priekšmetu un mīkstā inventāra iegādei no 250,00 *euro* uz 500,00 *euro*, lai nodrošinātu 2005.gada 15.novembra Ministru kabineta noteikumos Nr.857 noteikto atbalstu pilnā apmērā.

Norādāms, ka saistošo noteikumu izpildi nodrošinās pašvaldības iestāde "Smiltenes novada domes Sociālais dienests" (turpmāk – Sociālais dienests). Saistošo noteikumu izpilde

neietekmēs tās institūcijas funkcijas un uzdevumus, kura nodrošinās saistošo noteikumu izpildi. Saistošie noteikumi nosaka administratīvās procedūras un veicamās darbības palīdzības saņemšanai bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem, pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās. Visas personas, kuras skar šo saistošo noteikumu piemērošana, var griezties Smiltenes novada domes Sociālajā dienestā, Dārza ielā 3, Smiltēnē, Smiltenes novadā. Bez tam, saistošie noteikumi tiks publicēti oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Informācija par saistošajiem noteikumiem tiks publicēta pašvaldības bezmaksas izdevumā „Smiltenes novada Domes Vēstis” un izlikta redzamā vietā Smiltenes novada domes ēkā un pagastu pārvaldēs.

Ar jauno saistošo noteikumu "Par palīdzību bāreņiem un bez vecāku gādības palikušam bērnam pēc pilngadības sasniegšanas Smiltenes novadā" spēkā stāšanās brīdī spēku zaudēs 2016.gada 27.janvāra saistošie noteikumi Nr.1/16 "Par dzīvokļa pabalstu bāreņiem un bērnam, kurš palicis bez vecāku gādības".

Nemot vērā norādīto, Smiltenes novada domes Sociālo un medicīnas jautājumu patstāvīgās komitejas 2019.gada 22.oktobra atzinumu (sēdes protokols Nr.12) un pamatojoties uz Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 35.panta trešo daļu, Bērnu tiesību aizsardzības likuma 12.panta ceturto daļu, 43.pantu, Ministru kabineta 2005.gada 15.novembra noteikumu Nr.857 "Noteikumi par sociālajām garantijām bāreņiem un bez vecāku gādības palikušam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās" 27., 30., 31., 31.¹ punktu, Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 25.² pantu, atklāti balsojot ar 10 balsīm par (Gints Kukainis, Andis Rozītis, Tija Zaļkalne, Kaspars Markss, Aija Cunska, Edgars Avotiņš, Vairis Tralla, Birute Mežale, Ināra Grundāne, Jānis Sīklēns), pret nav, atturas nav, Smiltenes novada dome

NOLEMJ:

1. Apstiprināt 2019.gada 30.oktobra saistošo noteikumu Nr. 15/19 „Par palīdzību bāreņiem un bez vecāku gādības palikušam bērnam pēc pilngadības sasniegšanas Smiltenes novadā” projektu.
2. Uzdot nosūtīt pašvaldības administrācijas Kancelejas nodaļai 2019.gada 30.oktobra saistošos noteikumus Nr.15/19 un to paskaidrojuma rakstu triju darba dienu laikā pēc to parakstīšanas rakstveidā un elektroniskā veidā atzinuma sniegšanai Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai.
3. Publicēt 2019.gada 30.oktobra saistošos noteikumus Nr.15/19 „Par palīdzību bāreņiem un bez vecāku gādības palikušam bērnam pēc pilngadības sasniegšanas Smiltenes novadā” un to paskaidrojuma rakstu oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" pēc Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas atzinuma saņemšanas.
4. Publicēt informāciju par 2019.gada 30.oktobra saistošo noteikumu Nr. 15/19 „Par palīdzību bāreņiem un bez vecāku gādības palikušam bērnam pēc pilngadības sasniegšanas Smiltenes novadā” pašvaldības bezmaksas izdevumā „Smiltenes novada Domes Vēstis” un izlikt redzamā vietā Smiltenes novada domes ēkā un pagastu pārvaldēs.
5. Lēmums stājas spēkā ar tā pieņemšanas dienu.

Domes priekšsēdētājs

G.Kukainis